

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม, เลขา-คสช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติได้เสนอเรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือ ที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ว่า

๑. เห็นชอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ตามมติคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเสนอ

๒. ให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้เสนอให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายจัดส่งแบบตรวจสอบ การเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ให้สำนักงานกิจการยุติธรรม เมื่อกฎหมายนั้น ๆ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดแจ้งให้ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแล ทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕ (ศุภินี) ๔๔๔ (ชัยพล)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

หมายเหตุ	อัยการสูงสุด	: จิงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	รอง-นรม., รัฐ-นร	: จิงเรียนยืนยันมา
	กระทรวง	: จิงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบ และถือปฏิบัติต่อไป
	ปลัด-นร.	: จิงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป
	องค์กรอิสระ, คสช.	: จิงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	กรม	: จิงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๑. สำเนาหนังสือคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๙๐๒/๒๒๘๕ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดท ๐๑๐๐.๔/๓๒๓๕ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๘.๔/๒๒๙๗๓ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๙๐๓/๙๖๑๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๕๓๐๐ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙
๖. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๒๐๐๕ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๙
๗. สำเนาหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ คย ๐๑๖/๖๕๓๕๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๙๐๒/งป๘๕

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
สำนักงานกิจการยุติธรรม
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๔
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. ข้อเสนอแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. แผนปฏิบัติการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๔. แบบตรวจสอบการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๐๐ ชุด

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย ได้มีการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการที่ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้วยการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ จากการศึกษาวิจัย การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา และการสำรวจความคิดเห็นภาคประชาชน และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบกับนโยบายเร่งด่วน ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ โดยนโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชน ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ พัฒนารูปแบบ วิธีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

/๒ เหตุผล ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบ

๑. แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยให้บรรจุกลไกยุติธรรมชุมชน ศูนย์ดำรงธรรม และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพิ่มเติมในแนวทางดังกล่าว
๒. แผนปฏิบัติการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ
๓. แบบตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๔. มอบหมายให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่กฎหมายที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

๔.๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ฐานข้อมูลของกฎหมายทั้งหมด

๔.๓ ให้โฆษกกระทรวงมีหน้าที่เผยแพร่กฎหมายที่กระทรวงรับผิดชอบเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๔.๔ ให้สำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่กฎหมาย โดยมีหน้าที่ดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย กำกับดูแล และประสานงานกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย

๕. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓. สาระสำคัญ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการกำหนดนโยบาย ขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย ได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้วยการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการจากการศึกษาวิจัย การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา และได้จัดทำแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ หน่วยงานที่มีบทบาทในการเผยแพร่กฎหมาย แบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย หน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายที่สนับสนุนการใช้กฎหมาย และสื่อสารมวลชน แบ่งกฎหมายที่จะทำการเผยแพร่ ออกเป็น ๔ กรอบ ได้แก่ กฎหมายใหม่และแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ และกฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลัก ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้กฎหมาย และกลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย สื่อหรือช่องทางในการสื่อสาร ได้แก่ สื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ โครงการหรือกิจกรรม และโฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน โดยกฎหมายที่จะทำการเผยแพร่นั้น จะมีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม รวมทั้งวิธีการและช่องทางในการสื่อสารที่จะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังมีการกำหนดการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยให้แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน พร้อมทั้งรวบรวมและสรุปผลการดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย และรายงานผลการดำเนินการในภาพรวม ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งจัดส่งผลผลิต เช่น โปสเตอร์ วิทยุทัศน์ คู่มือการปฏิบัติงาน มายิงศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย ภายใน

๑๒๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ นอกจากนี้ยังกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเผยแพร่กฎหมายออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ระยะที่ ๑ ให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการเผยแพร่กฎหมายของกระทรวงตนเองหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ระยะที่ ๒ ให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการเผยแพร่กฎหมายอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร และเพื่อให้การเผยแพร่กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการบูรณาการเพื่อการเผยแพร่กฎหมายร่วมกัน โดยมีศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย ทำหน้าที่ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย และเป็นศูนย์กลางในการกำกับ ดูแลและประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สถาบันการศึกษา และองค์กรภาคเอกชนในการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย

๓.๒ แผนปฏิบัติการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแนวทางดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น ๓ แผน ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการที่ ๑ การเผยแพร่กฎหมายใหม่และที่แก้ไขเพิ่มเติมและกฎหมายที่ประชาชนควรรู้ แผนปฏิบัติการที่ ๒ การเผยแพร่กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ และแผนปฏิบัติการที่ ๓ การเผยแพร่กฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้ โดยให้หน่วยงานที่มีบทบาทในการเผยแพร่กฎหมาย ทั้งหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย หน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายที่สนับสนุนการใช้กฎหมาย และสื่อสารมวลชนเป็นผู้เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนต่อไป

๓.๓ แบบตรวจสอบการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้เสนอให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย ต้องดำเนินการจัดทำแบบตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอหรือปรับปรุงร่างกฎหมายก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมาย ให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งให้สำนักงานกฤษฎีกาพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๔. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐ (๒) เสนอแนะ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารงานยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรี และ (๗) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม จัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม หรือเสนอแนะ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมในการเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงเรียนมาเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๕.๑ แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๕.๒ แผนปฏิบัติการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๕.๓ แบบตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๕.๔ มอบหมายให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๕.๔.๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่กฎหมายที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

๕.๔.๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ฐานข้อมูลของกฎหมายทั้งหมด

/๕.๔.๒. ให้สำนักงาน...

๕.๔.๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ฐานข้อมูล
ของกฎหมายทั้งหมด

๕.๔.๓ ให้โฆษกกระทรวงมีหน้าที่เผยแพร่กฎหมายที่กระทรวงรับผิดชอบเพื่อสร้าง
การรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๕.๔.๔ ให้สำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่กฎหมาย โดยมีหน้าที่
ดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย กำกับดูแล และประสานงานกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชน และ
ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

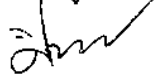
ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการฯ

กองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๓ ๓๗๓๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๒

รับรองสำเนาถูกต้อง

นางประชุมกร นนทีระสวัสดิ์

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

กพยช./ร/๕.๕๙

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

ครั้งที่ ๕/๒๕๕๙

วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลลพที่ อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายวิชณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา	รองประธานกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	กรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงการคลัง
นางญาใจ พัฒนสุขสันต์ (ผู้แทน)
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
นาวาอากาศเอก สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์ (ผู้แทน)
รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการ
๖. อัยการสูงสุด
นายเดชอุดม วีระวานิช (ผู้แทน)
อธิบดีอัยการ สำนักงานนโยบาย ยุทธศาสตร์และงบประมาณ	กรรมการ
๗. เจ้ากรมพระธรรมนูญ
พลเรือตรี เผ่าเทพ ประสานพานิช (ผู้แทน)
ผู้ช่วยเจ้ากรมพระธรรมนูญ	กรรมการ
๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจโท กวี สุภานันท์ (ผู้แทน)
รักษาราชการแทน ที่ปรึกษา สบ.๑๐	กรรมการ
๙. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายวรรณชัย บุญบำรุง (ผู้แทน)
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ

๑๐.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายสรรเสริญ พลเจียก	กรรมการ
๑๑.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
นายวิทยา นิตติธรรม (ผู้แทน)
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย	กรรมการ
๑๒.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
นางนฤมล ช่วงรังษี (ผู้แทน)
รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	กรรมการ
๑๓.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นางสาวจินนาค์กูร โรจนนันต์ (ผู้แทน)
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน	กรรมการ
๑๔.	เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชโรจน์ (ผู้แทน)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๕.	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
นาย ชัชวาลย์ ชาญชัย (ผู้แทน)
ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองสูงสุด	กรรมการ
๑๖.	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นาย อธิคม อินทุภูติ	กรรมการ
๑๗.	เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา
นาย มราพงษ์ ประเดิมสวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์ (ผู้แทน)
ผู้อำนวยการกองบริการ	กรรมการ
๑๘.	นาย กสภานายความ
นาย ธีรชัย ธีรชัย รุยาพร	กรรมการ
๑๙.	ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม
นาย ธีรชัย ไทยเขียว
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๒๐.	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
นางสาวศมนรัตน์ จันทน์จำลอง
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม	กรรมการ
๒๑.	ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ
นางวิไลดา โชติรัตนศิริ
ที่ปรึกษาสำนักงานงบประมาณ	กรรมการ
๒๒.	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม
ศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	กรรมการ
๒๓.	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย
ศาสตราจารย์ ยุติภูมิ รัฐอมฤต	กรรมการ

๒๔. คณะบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า สถาบันการศึกษาของรัฐ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณภัทร สรอัทธน์ (ผู้แทน)
รองคณบดีศูนย์วิจัยคดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒๕. คณะบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า สถาบันการศึกษาของเอกชน กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธาณี วรภัทร์ (ผู้แทน)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนากฎหมาย คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม เลขานุการ
นายวัลลภ นาคบัว
๒๗. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้ช่วยเลขานุการ
นางศิวากร คุรัตน์เวช
๒๘. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวนันท์ศรีมี เทพดลไชย

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงมหาดไทย ดิตราขการ
๒. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงานยุติธรรมระหว่างประเทศ ลาประชุม
นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันโท ปณต แสงทับทิม สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
๒. นายเสาวภักดิ์ สกุลโรมวิลาส สภานายความ
๓. นางสาวพรรณพิไล ไอยวรรณ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด
๔. นางสาวภาววรรณ บุญช่วย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด
๕. นางกิ่งแก้ว เพียบพร้อม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๖. นายปรัชญา จำประเสริฐ กระทรวงยุติธรรม
๗. ว่าที่ร้อยโท จีรวุฒิ ธรรมบำรุง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๘. นางสาวปัญญาวีร์ แป้นสุวรรณ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๙. นางนรินทิพย์ ศิริวานิชย์ สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๐. นายชาติรี จันทรพิชญ์ สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๑. นางอุษา จันพลอย บุญเปี่ยม สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๒. นายสายชล ยิ่งรอด สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๓. นายไชยสุวัฒน์ อุงเงิน สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๔. นางสาวปริญานุช สันติวงษ์ สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

/ ระเบียบวาระที่ ๑...

ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยจะกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละกรอบการปฏิบัติงาน ซึ่งกรอบแนวทางป้องกันอาชญากรรมดังกล่าวจะนำมาเชื่อมโยงกับการจัดทำแผนงบประมาณแบบบูรณาการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ตามนโยบายของรัฐบาลด้วย ทั้งนี้ แผนบูรณาการมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีตัวชี้วัดเป้าหมายแผนบูรณาการ ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ ๘๕ ๒) ร้อยละ ๘๕ ของข้อร้องเรียนของประชาชนในการเข้ารับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้รับการจัดการภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางที่ ๓ ของแผนบูรณาการในการส่งเสริมกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม ๖ ด้าน

ประเด็นอภิปราย

ประธานกรรมการ ได้สอบถามฝ่ายเลขานุการฯ ว่า กรอบแนวทางป้องกันอาชญากรรมทั้ง ๖ ด้านนี้ได้มีการเสนอต่อรัฐบาลแล้วหรือไม่ อย่างไร ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าแนวทางการป้องกันอาชญากรรมดังกล่าวมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๖ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และถูกบรรจุอยู่ในแผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม อย่างไรก็ตาม ยังไม่ได้มีการส่งกรอบแนวทางดังกล่าวต่อรัฐบาลในฐานะของ กพยช. ทั้งนี้ ประธานกรรมการ มีข้อสังเกตว่ากรอบแนวทางดังกล่าวยังมีระยะเวลาในการดำเนินงาน และสามารถปรับแผนปฏิบัติการเพิ่มเติมภายหลังได้ แต่ต้องเร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณให้แล้วเสร็จภายใน ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

มติที่ประชุม ๑. เห็นชอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพทั้ง ๖ ด้าน ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบ และตัวชี้วัดการดำเนินงานทั้งระดับผลผลิตและระดับผลลัพธ์ รวมทั้งเห็นควรให้นำกรอบแนวทางดังกล่าวไปใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑

๒. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๔.๒ แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สภาพปัญหาประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีสาเหตุมาจากประเทศไทยมีกฎหมายเป็นจำนวนมาก ทั้งกฎหมายที่มีอยู่เดิม กฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไข และกฎหมายใหม่ ประชาชนไม่สามารถแยกแยะ เพื่อศึกษาให้เกิดการรับรู้ ไม่ทราบแหล่งเพื่อการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ ภาษาในฉบับกฎหมายเป็นภาษาที่ยากแก่การตีความและสร้างความเข้าใจ หน่วยงานที่ออกกฎหมายหรือเป็นผู้ถือกฎหมายมิได้ดำเนินการเพื่อเผยแพร่กฎหมายสู่ประชาชน หรือดำเนินการแล้วแต่ยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งกฎหมายที่มีการเผยแพร่ยังมิได้รับการปรับปรุงแบบให้ง่ายและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

คณะกรรมการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย ได้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางในการเผยแพร่กฎหมาย เพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม - สิงหาคม ๒๕๕๙ ในห้วงเวลาดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย กล่าวคือ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นศูนย์กลางบริการตรวจสอบข้อมูลกฎหมายแก่ส่วนราชการต่างๆและประชาชน และให้มีบริการส่งต่อเพื่อขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานเจ้าของเรื่อง รวมถึงให้มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับร่างกฎหมาย การตีความกฎหมายและเนื้อหาสาระของกฎหมายสำคัญที่ออกมาใหม่ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนงานข้อมูลกฎหมายของสำนักงานฯ ให้ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อเป็นฐานข้อมูลกฎหมายกลางของรัฐและเผยแพร่โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายทุกฉบับที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้กระทรวงยุติธรรมจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายในรูปแบบต่างๆ แก่ประชาชนตามช่องทางที่เหมาะสม ทั้งนี้ ควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรในกระบวนการยุติธรรมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนด้วย

การเสนอกฎหมายในปัจจุบันได้มีการนำ checklist ๑๐ รายการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นแนวปฏิบัติสำคัญในการเสนอข้อมูลกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบในหลักการ รวมถึงแนวทางการประเมินผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment – RIA) ด้วย ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ มีข้อเสนอว่า การมีกฎหมายเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ แต่จะต้องมีแผนการสร้างการรับรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแนวทางดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น ๓ แผน ประกอบด้วย

แผนปฏิบัติการที่ ๑ การเผยแพร่กฎหมายใหม่และที่แก้ไขเพิ่มเติมและกฎหมายที่ประชาชนควรรู้

แผนปฏิบัติการที่ ๒ การเผยแพร่กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้

แผนปฏิบัติการที่ ๓ การเผยแพร่กฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้

ส่วนการกำหนดกลุ่มเป้าหมายนั้น เพื่อให้สามารถกำหนดช่องทางและวิธีการเผยแพร่ที่เหมาะสม จึงได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๑) กลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมถึงเจ้าพนักงานอื่นๆ หรือเจ้าหน้าที่ที่ต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่

๒) กลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่จะต้องมีการเผยแพร่และสร้างการรับรู้ทางกฎหมาย และให้มีการพัฒนารูปแบบ วิธีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

สื่อ/ช่องทางที่ใช้ในการสื่อสาร ถือเป็นตัวกลางที่ช่วยในการนำส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ประกอบด้วยสื่อ ๓ ประเภท คือ

- (๑) สื่อกระแสหลัก ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น
- (๒) สื่อออนไลน์ ได้แก่ Website, Facebook, E-mail, Twitter, Line เป็นต้น
- (๓) โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ การกระจายเสียง การประชุม/สัมมนา การฝึกอบรม การจัดกิจกรรม และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดหน่วยเคลื่อนที่ในชุมชน การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย เป็นต้น

ฝ่ายเลขานุการฯ มีข้อสังเกตว่า หากหน่วยงานใดจะมีการเสนอกฎหมายใหม่หรือกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม จะต้องมีการกำหนดกรอบให้ชัดเจนตามแบบ checklist ที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ โดยหน่วยงานเจ้าของกฎหมายนั้นจะต้องกำหนดกรอบของกฎหมาย กลุ่มเป้าหมาย สื่อ/ช่องทาง วิธีการเผยแพร่กฎหมายของหน่วยงานตนที่เหมาะสม ผนวกเข้ามาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ซึ่งมีมติการเผยแพร่และสร้างการรับรู้ทางกฎหมายดังกล่าวอาจเป็นอีกมิติหนึ่งที่จะนำมาเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณด้านกฎหมายของแต่ละหน่วยงานเพิ่มเติมด้วย

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย มีข้อสังเกตว่าการสื่อสารข้อมูลกฎหมายใหม่ออกสู่ประชาชนดำเนินการได้ค่อนข้างยาก แม้กระทั่งนักกฎหมายเองยังมีข้อจำกัดในการรับรู้เนื้อหากฎหมายทั้งหมด แต่สิ่งที่ทุกคนสามารถดำเนินการร่วมกันได้ในภาพรวม คือ เร่งสร้างการตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมาย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกฎหมายของประเทศด้วย นอกจากนี้ ควรพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการเข้าถึงกฎหมายให้กับประชาชน โดยหน่วยงานราชการ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สถาบันการศึกษา ต้องร่วมกันเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลกับประชาชน ในส่วนของการเผยแพร่กฎหมายใหม่ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ควรมีระบบบริหารการสื่อสารที่ดีระหว่างหน่วยงานเจ้าของเรื่องที่ทำหน้าที่รองกฎหมาย และหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่กฎหมายด้วย

๒. ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม มีข้อเสนอแนะว่า การจะทำให้ประชาชนเข้าใจกฎหมายสามารถทำได้หลายระดับ ดังนี้

๒.๑ การจัดทำคำอธิบายสำหรับผู้บังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ เมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายใหม่หรือกฎหมายที่มีความซับซ้อน ควรมีการจัดทำคำอธิบายเพิ่มเติมที่เข้าใจง่ายเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว เพื่อเวียนไปยังองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายให้เข้าใจและใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ การทำหนังสืออินโฟกราฟฟิคกฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นการอธิบายกฎหมายให้เข้าใจง่ายและสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ ควรจัดทำเป็นไฟล์รูปแบบ pdf ด้วย เพื่อเผยแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ได้รวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

๒.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สถานีตำรวจ เรือนจำ ฯลฯ ควรมีแผ่นพับให้ความรู้สำหรับประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการด้วย โดยอาจนำแนวคิดอินโฟกราฟฟิคที่รัฐบาลพยายามส่งเสริมมาประกอบด้วย ก็จะสามารถเสริมสร้างความเข้าใจด้านกฎหมายให้กับประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

๒.๔ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีการจัดทำหนังสือซึ่งมีนักวิชาการเขียนอธิบายเรื่องซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งมีความยาวไม่เกินหนึ่งร้อยหน้า เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้่านที่ต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติมและข้อมูลการอ้างอิงในเรื่องนั้นๆ และทำให้บุคลากรในแวดวงวิชาการได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมากขึ้น

๓. นายกสภานายความ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า สภานายความได้มีการดำเนินโครงการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน แต่ดำเนินการได้ในขอบเขตที่จำกัด เนื่องจากชาวบ้านไม่มีความรู้ความเข้าใจ การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายในพื้นที่ ยังไม่ได้มีสื่อในรูปแบบของแผ่นพับ แต่จะเผยแพร่ในรูปแบบหนังสือ ซึ่งประชาชนมักจะไม้อ่านหรือทำความเข้าใจผ่านหนังสือมากนัก ทั้งนี้ สภานายความมีความพยายามที่จะผลักดันและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายต่อประชาชนและชุมชนอย่างจริงจัง

๔. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ได้มีข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า สนับสนุนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ เนื่องจากแนวทางดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาการของบประมาณสนับสนุนโครงการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายผ่านกองทุนยุติธรรมที่ไม่สามารถตรวจสอบความคืบหน้าของการดำเนินการได้อีกทางหนึ่ง

๕. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมถึงการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่และให้ความรู้ทางกฎหมาย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ใน ๒ ส่วน ดังนี้

๕.๑ การเป็นศูนย์กลางบริการตรวจสอบข้อมูลกฎหมายแก่ส่วนราชการ การจัดทำเนื้อหากฎหมายให้เป็นปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวผ่านเว็บไซต์มาเป็นระยะเวลานานและอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ

๕.๒ การฝึกอบรมให้ความรู้ ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับร่างกฎหมาย การตีความกฎหมายและเนื้อหาสาระของกฎหมายสำคัญที่ออกมาใหม่แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป ในส่วนนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำโครงการ พร้อมกำหนดแผนและตัวชี้วัดการดำเนินงานแล้ว แต่เนื่องจากสำนักงานฯ มีภารกิจประจำค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถดำเนินการในส่วนดังกล่าวได้ จึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ที่เป็นเจ้าของกฎหมายเป็นผู้ดำเนินการ โดยสำนักงานฯ ได้พยายามผลักดันที่จะคัดเลือกกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนออกมาเผยแพร่ แต่ในขั้นนี้ยังไม่ได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่กฎหมายดังกล่าว เนื่องจากอยู่ระหว่างขั้นตอนการทำความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย

๖. ผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุม ดังนี้

๖.๑ ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบงานราชกิจจานุเบกษา จะสามารถดำเนินการเผยแพร่กฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วผ่านทางเว็บไซต์ได้ทันที นอกจากนี้ จะมีสื่อมวลชนคอยรายงานและเผยแพร่ข่าวกฎหมายใหม่ที่มีการประกาศผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์โดยทันทีเช่นกัน

๖.๒ ในฐานะโฆษกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีข้อสังเกตว่า นักกฎหมายที่ไม่ใช่เจ้าของกฎหมายนั้นโดยตรง จะประสบปัญหาในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาการเผยแพร่กฎหมายใหม่ที่มีผลกระทบต่อประชาชนในรูปแบบอินโฟกราฟฟิค และหากให้เจ้าหน้าที่ประจำที่ไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำ

อินโฟกราฟฟิค ก็จะส่งผลต่อความถูกต้องของข้อมูลด้วย ทั้งนี้ ตัวอย่างของการเผยแพร่อินโฟกราฟฟิคที่ดีจะเห็นได้ทางหนังสือพิมพ์ เนื่องจากการจัดทำโดยมืออาชีพซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจจากประชาชนได้ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีความพยายามที่จะผลักดันและพัฒนาการเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมายให้ทั่วถึงประชาชนมากยิ่งขึ้น

๗. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีข้อสังเกตว่า สำนักงานศาลยุติธรรมทั่วประเทศได้มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนค่อนข้างมาก ทั้งในรูปแบบหนังสือ วารสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ เว็บไซต์ และการจัดทำโครงการในระดับพื้นที่ซึ่งจะมีการลงพื้นที่ปีละ ๙ ครั้ง โดยมีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายผ่านการจัดรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ในภูมิภาค แต่การนำเสนอดังกล่าวอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร หากเรื่องนั้นไม่อยู่ในความสนใจของประชาชน ทั้งนี้ การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากดำเนินการผ่านเครือข่ายยุติธรรมชุมชน เนื่องจากมีความสำคัญและสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ทั่วถึงมากขึ้น

๘. ผู้แทนคณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มีข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า การเผยแพร่กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชน ครู ผู้ปกครอง ควรใช้กลไกของกระทรวงศึกษาธิการ คือ คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด (จศจ.) ซึ่งจะมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์เป็นกรรมการอยู่แล้ว ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมอาจประสานขอความร่วมมือไปยังกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นช่องทางสนับสนุนการเผยแพร่กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ผ่านกลไกระดับจังหวัดได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ ผู้แทนคณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ตามที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษากฎหมายนั้น ในปัจจุบันหลักสูตรการเรียนการสอนด้านกฎหมายมีการกำหนดวิชาบังคับเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต (หัวหน้าหน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่บังคับบัญชาผู้เป็นบัณฑิต) จึงอาจนำประเด็นดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของ กพยช. ในโอกาสต่อไป

๙. ผู้แทนปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า การใช้ QR Code หรือ Barcode จะเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยลดการใช้กระดาษในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางกฎหมายที่มีอยู่เป็นจำนวนมากได้ และจะเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-book ทางกฎหมายได้ง่ายขึ้นผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือสมาร์ตโฟน

๑๐. ประธานกรรมการ ได้มีข้อสังเกตว่า หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั้นที่ประชุมได้อภิปรายในส่วน “เข้าถึง” ว่าจะทำอย่างไรให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ประชาชนจะต้อง “เข้าใจ” กฎหมาย และต้องเข้าใจให้ถูกต้องด้วย ซึ่งการจะทำให้ประชาชนเข้าใจกฎหมายนั้นนับเป็นเรื่องยาก ก่อนที่จะเข้าใจกฎหมายได้จึงต้องเข้าถึงกฎหมายเสียก่อน ทั้งนี้ ประธานกรรมการ ได้มีข้อเสนอต่อที่ประชุม ดังนี้

๑๐.๑ หน่วยงานที่จะเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่กฎหมาย ว่าขณะนี้ มีกฎหมายฉบับใดบ้าง คือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นหน่วยงานผู้ปฏิบัติงานเบื้องต้นที่สามารถตรวจสอบราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยข้อมูลกฎหมายได้ทั้งหมด

๑๐.๒ เนื้อหาของกฎหมายแต่ละฉบับ ควรให้กระทรวงเจ้าของกฎหมายจัดทำ เนื้อหากฎหมายที่กระชับและเข้าใจง่ายให้ประชาชนรู้ โดยโฆษกกระทรวงของแต่ละกระทรวงจะต้องแจ้ง ข้อมูลกฎหมายและช่องทางการเข้าถึงกฎหมายให้ประชาชนรับทราบ ไม่ว่าจะเป็นการใช้แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ การแถลงข่าว หรือการร่วมมือกันระหว่างสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมายให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๑๐.๓ การเผยแพร่เอกสารทางกฎหมาย แผ่นพับ ใบปลิวต่างๆ ที่จะสามารถ เข้าถึงประชาชนและได้ประสิทธิผลมากที่สุด คือ การเผยแพร่ผ่านศูนย์ดำรงธรรม โดยแบ่งประเภทหรือ เรื่องของกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนที่ประสบปัญหาในแต่ละกรณีสามารถเข้าถึงข้อมูลเฉพาะเรื่องได้

มติที่ประชุม ๑. เห็นชอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและ หน่วยงานภาครัฐ โดยให้บรรจุกลไกยุติธรรมชุมชน ศูนย์ดำรงธรรม และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เพิ่มเติมในแนวทางดังกล่าวด้วย

๒. เห็นชอบแผนปฏิบัติการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและ หน่วยงานภาครัฐ

๓. เห็นชอบแบบตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐตามมติคณะรัฐมนตรี

๔. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

๔.๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่กฎหมายที่ได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

๔.๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ฐานข้อมูล ของกฎหมายทั้งหมด

๔.๓ ให้โฆษกกระทรวงมีหน้าที่เผยแพร่กฎหมายที่กระทรวงรับผิดชอบเพื่อสร้าง การรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๔.๔ ให้สำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่กฎหมาย โดยมี หน้าที่ดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย กำกับ ดูแล และประสานงานกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา องค์กร ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย

๕. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อไป

๕.๓ การปรับปรุงคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบันคณะกรรมการภายใต้ กพยช. มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒ คณะ ซึ่งบางคณะมีภารกิจที่ทับซ้อนกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ภายใต้ กพยช. มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้ยกร่างกรอบแนวทางการปรับปรุงคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ๑) การลดความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ
- ๒) หลักเกณฑ์ในการจัดตั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- ๓) รายงานประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

มติที่ประชุม รับทราบระเบียบวาระการประชุม กพยช. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ ในเดือนธันวาคม โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานวัน เวลา และสถานที่ในการประชุม แล้วแจ้งกรรมการเพื่อทราบอีกครั้ง

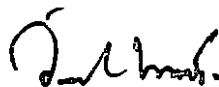
เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(นางสาวปริยานุช สันติวงศ์)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายสายชล ยิงรอด)
ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการ
บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ผู้จัดรายงานการประชุม

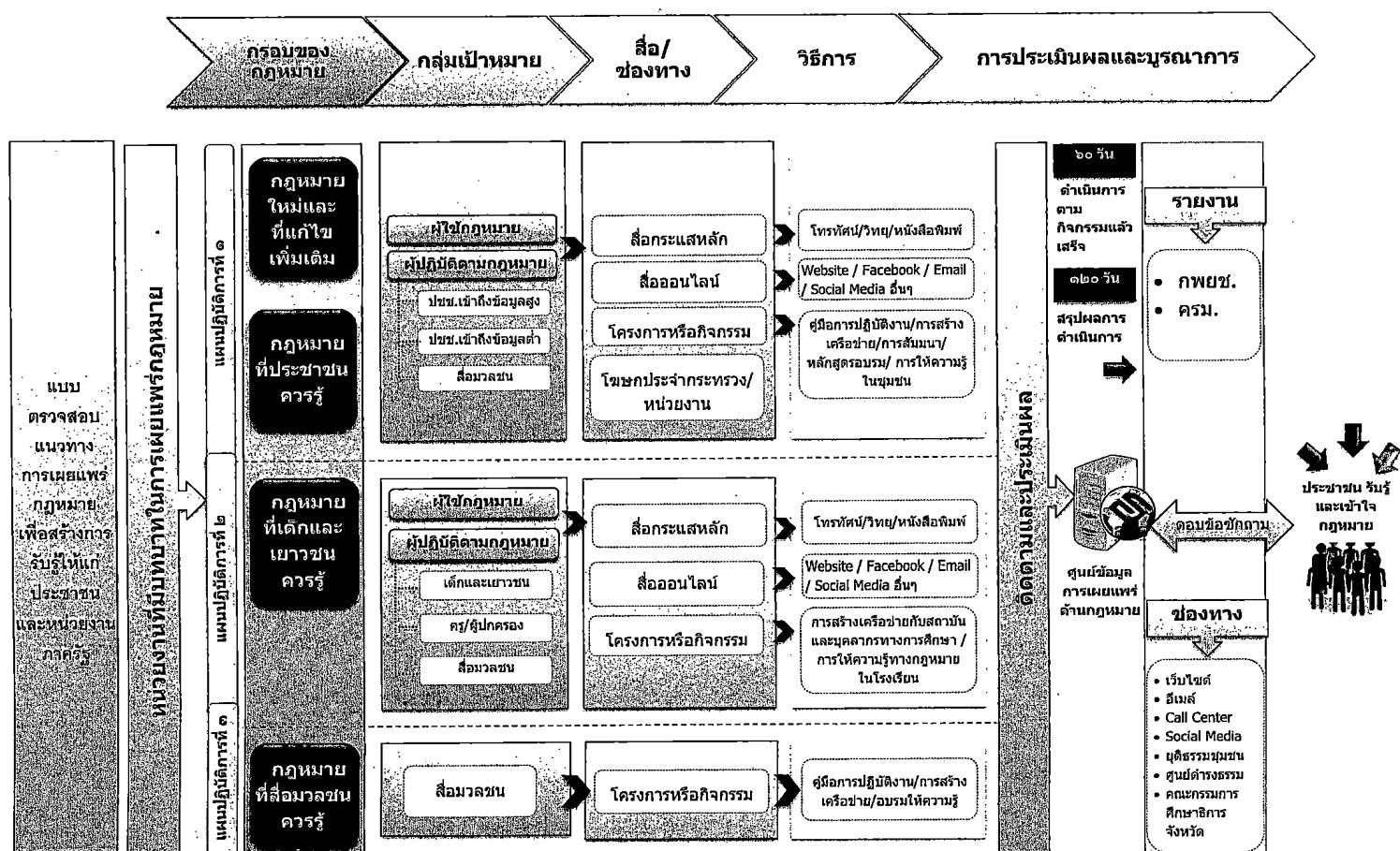

(นายวัลลภ นาคบัว)
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ

ก่อนออกกฎหมาย

หลังออกกฎหมาย

แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากปัญหา “ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม” คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบกับนโยบายเร่งด่วน ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ได้แก่ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชน โดยให้มีการพัฒนารูปแบบ วิธีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยมอบหมายให้เป็นภารกิจของคณะอนุกรรมการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย

๒. สภาพปัญหา

คณะอนุกรรมการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย ได้มีการดำเนินการเพื่อศึกษาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการที่ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้วยการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการจากการศึกษาวิจัย การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา และการสำรวจความคิดเห็นภาคประชาชน สามารถสรุปสาเหตุของปัญหาได้ ดังนี้

๒.๑ ในประเทศไทย มีกฎหมายเป็นจำนวนมาก ทั้งกฎหมายที่มีอยู่เดิม กฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไข และกฎหมายใหม่ ประชาชนไม่สามารถแยกแยะเพื่อศึกษาให้เกิดการรับรู้ ไม่ทราบแหล่งเพื่อการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ ภาษาในตัวบทกฎหมายเป็นภาษาที่ยากแก่การตีความและสร้างความเข้าใจ

๒.๒ หน่วยงานที่ออกกฎหมาย หรือเป็นผู้ถือกฎหมาย มิได้ดำเนินการเพื่อเผยแพร่กฎหมายสู่ประชาชน หรือดำเนินการแล้วแต่ยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งกฎหมายที่มีการเผยแพร่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงแบบให้ง่ายและเป็นที่ยึดจำของประชาชน

๒.๓ หน่วยงานที่มีการเผยแพร่สร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย ดำเนินการด้วยวิธีการ หรือช่องทางที่เห็นว่ามีเหมาะสม โดยไม่มีระเบียบแบบแผนและวิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภท รวมทั้งไม่มีการประเมินผลว่าสามารถสร้างการรับรู้ได้เพียงใด

๒.๔ หน่วยงานภาคีสื่อมวลชนมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนได้มากกว่าหน่วยงานภาครัฐ แต่พบว่า สื่อมวลชนเองยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และยังไม่มีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติให้แก่สื่อมวลชน

๒.๕ ประชาชนไม่สนใจที่จะรับรู้กฎหมาย จะสนใจเฉพาะเมื่อตนถูกผลกระทบ ประชาชนบางกลุ่มสามารถขวนขวายหาความรู้หรือหาที่ปรึกษาได้เอง ในขณะที่ประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถทำได้

๒.๖ ไม่มีการบูรณาการด้านการเผยแพร่กฎหมายระหว่างหน่วยงานต่างๆ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ

๓.๒ เพื่อให้ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐรับรู้กฎหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๓.๓ เพื่อให้การทำงานด้านการเผยแพร่กฎหมายมีการบูรณาการจากทุกหน่วยงาน และมีศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย

๔. หน่วยงานที่มีบทบาทในการเผยแพร่กฎหมาย

การเผยแพร่กฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้น นอกจากเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของกฎหมาย หรือเป็นผู้เสนอกฎหมาย ยังมีความเกี่ยวเนื่องกับหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและมีบทบาทร่วมหรือสามารถดำเนินการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้กฎหมายได้ ดังนั้น หน่วยงานที่มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมายประกอบไปด้วย ๕ หน่วยงาน ได้แก่

(๑) หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย (หน่วยงานเจ้าของเรื่อง) หมายถึง หน่วยงานที่ปฏิบัติงานในการดำเนินการเสนอหรือร่างกฎหมายและผู้ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย

(๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่

(๓) หน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย หมายถึง หน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้อาจมิได้เป็นผู้เสนอกฎหมาย แต่สามารถมีบทบาทร่วมหรือสามารถดำเนินการเพื่อการเผยแพร่หรือสร้างการรับรู้กฎหมายได้ เช่น สำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฯลฯ

(๔) หน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายที่สนับสนุนการใช้กฎหมาย หมายถึง หน่วยงานที่สนับสนุนการใช้กฎหมาย โดยจะเป็นหน่วยงานที่ใช้กฎหมายในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น องค์กรภาคเอกชน องค์กรอิสระ (NGO) กลุ่มกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ฯลฯ

(๕) สื่อสารมวลชน หมายถึง องค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับข่าวสารต่างๆ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านร่วมกันส่งข่าวสารในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์กรสื่อสารมวลชน นับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญที่จะต้องได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ก่อนที่จะดำเนินการเผยแพร่ออกสู่ประชาชนต่อไป

๕. กรอบของกฎหมาย

กรอบของกฎหมายที่มีความสำคัญที่จะต้องมีการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้ ประกอบด้วย

กรอบที่ ๑ กฎหมายใหม่และแก้ไขเพิ่มเติม หมายถึง กฎหมายใหม่ที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่และที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม หรือกฎหมายที่เพิ่งมีการประกาศใช้ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อทั้งในทางที่ดีหรือในทางที่จะเป็นการจำกัดสิทธิต่อประชาชนในวงกว้างและประชาชนควรรู้ เช่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้น

โดยสามารถแบ่งช่วงเวลาในการเผยแพร่กฎหมาย ออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ ๑ ร่างกฎหมายผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือวุฒิสภา ในวาระที่ ๑ หากหน่วยงานเจ้าของเรื่องพิจารณาเห็นว่ากฎหมายใหม่บางฉบับ จะกระทบสิทธิหรือจำกัดสิทธิของประชาชน อาจพิจารณาดำเนินการเผยแพร่ให้แก่ประชาชนได้ทันที

ช่วงที่ ๒ หากกฎหมายฉบับนั้นๆ ไม่กระทบสิทธิหรือจำกัดสิทธิของประชาชนให้ดำเนินการเผยแพร่ได้หลังจากมีการประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้วไม่เกิน ๖๐ วัน และมีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลัง

กรอบที่ ๒ กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน สิทธิหน้าที่และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนควรรู้ เช่น พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕, พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้น

กรอบที่ ๓ กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่หรือการประพฤติปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชน เพื่อให้อยู่ในกรอบของเด็กและเยาวชนที่ดี รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ในกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

กรอบที่ ๔ กฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้ หมายถึง กฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องสื่อมวลชนทุกสาขา จะต้อง มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อการเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยคุณภาพ และมีคุณธรรม ซึ่งกฎหมายจะต้องใช้กำกับดูแล ส่งเสริมการทำงานของสื่อมวลชน ทั้งในด้านความเรียบร้อยในการดำเนินงานและคุ้มครองการทำหน้าที่และสิทธิเสรีภาพของสื่อ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา (การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และการหมิ่นประมาท) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และชุดกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัล

๖. กลุ่มเป้าหมาย

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนนั้น เพื่อให้สามารถกำหนดช่องทางและวิธีการเผยแพร่ที่เหมาะสมได้ ซึ่งในการดำเนินตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐนั้น มีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้กฎหมาย และกลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย

๖.๑ กลุ่มผู้ใช้กฎหมาย ประกอบด้วย

- **เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย (หน่วยงานเจ้าของเรื่อง)** หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ซึ่งไม่ใช่ผู้รับผิดชอบการดำเนินการร่างกฎหมายฉบับนี้ ในหน่วยงานเจ้าของเรื่อง
- **เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย** หมายถึง พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ พนักงานอัยการ ซึ่งมีหน้าที่ใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมถึงเจ้าพนักงานอื่นๆ ที่ต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เจ้าพนักงานสรรพากรใช้ประมวลกฎหมายรัษฎากรในการเก็บภาษีอากรต่างๆ เจ้าพนักงานศุลกากรใช้กฎหมายศุลกากรจัดเก็บภาษีสินค้าส่งเข้าและส่งออกไปนอกราชอาณาจักร เป็นต้น

- **เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย** หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้อาจมิได้เป็นผู้เสนอกฎหมาย แต่มีความเกี่ยวเนื่อง และสามารถมีบทบาทร่วมหรือสามารถดำเนินการเพื่อการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้กฎหมายได้

๖.๒ กลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่จะต้องมีการเผยแพร่และสร้างการรับรู้ทางกฎหมาย ซึ่งได้มีการระบุปัญหาไว้ในเบื้องต้นว่า “ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม” และให้มีการพัฒนารูปแบบ วิธีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

- **ประชาชนผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลสูง** หมายถึง ประชาชนผู้ที่สามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ ได้โดยง่าย เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ Social Media และสื่อออนไลน์ (Internet) ประชาชนกลุ่มนี้ มีความสามารถสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายเพิ่มเติมได้เองหากมีความสนใจ
- **ประชาชนผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลต่ำ** หมายถึง ประชาชนระดับชาวบ้าน ที่อาจได้รับความรู้จากสื่อกระแสหลัก เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แต่ยังไม่สามารถสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนกลุ่มนี้จึงต้องใช้ช่องทางที่แตกต่างกัน เช่น การกระจายเสียงตามหมู่บ้าน การจัดกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น
- **เด็กและเยาวชน** เป็นกลุ่มเป้าหมายที่นอกจากการให้ความรู้ทั่วไปแล้ว จะต้องมีการเน้นหนักที่การเสริมสร้างจิตสำนึก ส่งเสริมการเคารพกฎหมายและรักความยุติธรรม เพื่อที่จะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าในสังคมสืบต่อไป ซึ่งในการเผยแพร่ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายนี้ต้องมีวิธีการเฉพาะที่เข้าใจง่าย สนุกสนาน และสอดแทรกหรือปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะการเผยแพร่ที่มุ่งเน้นเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

- **ครู/ผู้ปกครอง**

ครู หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่หรือมีอาชีพการสอนหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และที่เทียบเท่า รวมถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดาและ/หรือมารดา และ/หรือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลหรือบุคคลซึ่งศาลตั้งให้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และไม่มีบิดามารดาหรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง

- **นักสื่อสารมวลชน** หมายถึง บุคลากรภายในองค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับข่าวสารต่างๆ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เป็นต้น

๗. สื่อหรือช่องทาง และวิธีการ

ในการดำเนินการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ มีสื่อหรือช่องทาง และวิธีการมากมายหลายอย่างตามพื้นฐานของหลักการประชาสัมพันธ์ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย หน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายที่สนับสนุนการใช้กฎหมาย และสื่อสารมวลชนจะต้องพิจารณาสาระสำคัญของข้อกฎหมายที่จะมีการเผยแพร่ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย แล้วจึงกำหนดสื่อหรือช่องทาง และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม

สื่อหรือช่องทางที่ใช้ในการสื่อสาร หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการนำส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ประกอบด้วยสื่อหรือช่องทาง ๔ ประเภท คือ

(๑) สื่อกระแสหลัก หมายถึง สื่อที่ใช้เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารแก่ประชาชน และเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

(๒) สื่อออนไลน์ หมายถึง สื่อที่เป็นทางเลือก สื่อเสริมหรือสื่อใหม่ที่เข้าถึงได้ตลอดเวลา ได้ตอบกับผู้รับสารได้ในทันที และสามารถจัดเก็บสารสนเทศไว้ได้โดยง่าย

(๓) โครงการหรือกิจกรรม หมายถึง การดำเนินการในรูปแบบโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

(๔) โฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของกระทรวงหรือหน่วยงานนั้นๆ แก่สื่อมวลชน

วิธีการในการสื่อสาร หมายถึง วิธีการต่างๆ ในการส่งผ่านข้อมูลหรือสารสนเทศให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้ความหมายของอีกฝ่ายหนึ่ง ได้แก่

- การเผยแพร่ผ่านสื่อกระแสหลัก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
- การเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Website, E-mail , Facebook , Twitter, Line เป็นต้น
- การจัดโครงการหรือกิจกรรม เช่น การให้ความรู้ผ่านผู้นำเครือข่ายในชุมชนต่างๆ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง หรือศูนย์ดำรงธรรม การให้ความรู้ทางกฎหมายในโรงเรียน การสร้างเครือข่ายกับสถาบันและบุคลากรทางการศึกษา เช่น คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) การจัดหน่วยเคลื่อนที่ในชุมชน การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย เป็นต้น
- โฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน เช่น การประชาสัมพันธ์เนื้อหาของกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายใหม่ของกระทรวงหรือหน่วยงาน เป็นต้น

๘. การติดตามและประเมินผล

การดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐนั้น จะต้องมีการติดตามความก้าวหน้า เพื่อกำกับดูแลการทำงานให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งทำให้หน่วยงานทราบถึงผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการ โดยแนวทางในการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

- กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินการเผยแพร่กฎหมายฯ เพื่อเป็นการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการและเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงผลการดำเนินการต่อไป
- ติดตามผลการดำเนินงานตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายฯ อย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรม โดยต้องดำเนินการตามกิจกรรมให้แล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ
- ตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายฯ หากมีการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแนวทางการเผยแพร่กฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- รวบรวมและสรุปผลการดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย และรายงานผลการดำเนินการในภาพรวม ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งจัดส่งผลผลิต เช่น โปสเตอร์ วีดิทัศน์ คู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น มายังศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย ภายใน ๑๒๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ

สำหรับการติดตามและประเมินผล หน่วยงานที่ดำเนินการจะต้องพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่สามารถบอกได้ว่าการเผยแพร่กฎหมายประสบความสำเร็จหรือไม่ ซึ่งอาจประเมินได้จากการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน (Reach) การตระหนักรู้ (Awareness) ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย (Knowledge) ทศนคติ (Attitude) และการแก้ปัญหาเมื่อได้รับผลกระทบทางกฎหมาย (Solve Solution)

๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ (Phasing)

สามารถแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการ ออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ ๑ ให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการเผยแพร่กฎหมายของกระทรวงตนเอง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เช่น กฎหมายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ เป็นผู้รักษาการณ เป็นต้น
- ระยะที่ ๒ ให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการเผยแพร่กฎหมายอื่น ๆ ตามที่หน่วยงานเห็นสมควรว่าควรมีการดำเนินการเผยแพร่ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน

๑๐. การบูรณาการเพื่อการเผยแพร่กฎหมาย

การบูรณาการเพื่อการเผยแพร่กฎหมายนั้น สำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย จะดำเนินการเป็นศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการเผยแพร่และสร้างการรับรู้ทางกฎหมายเพื่อให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางรับผิดชอบกำกับดูแลและประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สถาบันการศึกษา และองค์กรภาคเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย ซึ่งเป็นการบูรณาการด้านฐานข้อมูลทางด้านกฎหมายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๑๑. การตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้เสนอให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย ต้องดำเนินการจัดทำแบบตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอหรือปรับปรุงร่างกฎหมายก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมายให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งให้สำนักงานกิจการยุติธรรมพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ของแต่ละหน่วยงาน

แผนปฏิบัติการการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

แผนปฏิบัติการที่ ๑ : แผนปฏิบัติการสำหรับกฎหมายใหม่และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายที่ประชาชนควรรู้

กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/เนื้อหา	สื่อ/ช่องทาง	รูปแบบ/วิธีการ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	หมายเหตุ
ผู้ใช้กฎหมาย • เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย • เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย • เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย	เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายก่อนที่จะมีการออกกฎหมายใหม่ และสามารถให้ข้อมูลและถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง	- โครงการหรือกิจกรรม - โฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน	• จัดหลักสูตรการฝึกอบรม / สัมมนาแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย และหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย • จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานหรือเอกสารราชการเพื่อเผยแพร่สาระสำคัญของกฎหมาย	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ช่วงเวลาการดำเนินการเผยแพร่ : ช่วงที่ ๑ ดำเนินการในช่วงที่ร่างกฎหมายผ่านความเห็นชอบสภาผู้แทนราษฎร หากหน่วยงานเจ้าของเรื่องพิจารณาเห็นว่ากฎหมายใหม่บางฉบับจะกระทบสิทธิหรือจำกัดสิทธิของประชาชน อาจพิจารณาดำเนินการได้ ช่วงที่ ๒ ดำเนินการหลังจากกฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาภายใน ๖๐ วัน หน่วยงานผู้เสนอกฎหมายจะต้องดำเนินการจัดทำเอกสารเผยแพร่ (Bulletin/E-Bulletin) สาระสำคัญของกฎหมายใหม่ ซึ่งเป็นคู่มือฉบับหลักในการเผยแพร่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการเผยแพร่ได้
กลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย • ประชาชนที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลสูง	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในสาระสำคัญของกฎหมายให้แก่กลุ่มเป้าหมายรับทราบ และเข้าใจในกฎหมาย เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	- สื่อกระแสหลัก - สื่อออนไลน์ - โครงการหรือกิจกรรม	- สื่อกระแสหลัก • โทรทัศน์ (รายงานพิเศษ/สอศแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) • วิทยุ (รายงานพิเศษ/สอศแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) • หนังสือพิมพ์ (คอลัมน์พิเศษ/สอศแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) - สื่อออนไลน์ • Social Media/Website - โครงการหรือกิจกรรม • กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย เช่น การจัดงาน Event การตอบปัญหากฎหมาย การรณรงค์ให้ความรู้ด้านกฎหมาย เป็นต้น	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย	

กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/เนื้อหา	สื่อ/ช่องทาง	รูปแบบ/วิธีการ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	หมายเหตุ
- ประชาชนที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลต่ำ	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายให้แก่กลุ่มเป้าหมายรับทราบ และเข้าใจในกฎหมาย เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	- สื่อกระแสหลัก - โครงการหรือกิจกรรม	- สื่อกระแสหลัก • โทรทัศน์ (รายงานพิเศษ/สอตแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) • วิทยุชุมชน (รายงานพิเศษ/สอตแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) • หนังสือพิมพ์ (คอลัมน์พิเศษ/สอตแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) - โครงการหรือกิจกรรม • จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงาน Event การตอบปัญหากฎหมาย การรณรงค์ให้ความรู้ด้านกฎหมาย เป็นต้น • การจัดกิจกรรมให้ความรู้ผ่านผู้นำเครือข่ายในชุมชนต่างๆ เช่น เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง ฯลฯ	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการเผยแพร่กฎหมาย	
• สื่อมวลชน	เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนได้รับทราบรายละเอียดของกฎหมายใหม่หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมาย และนำไปปฏิบัติหรือถ่ายทอด สื่อสารต่อได้อย่างถูกต้อง	โครงการหรือกิจกรรม	- โครงการหรือกิจกรรม • การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายในกลุ่มนักสื่อสารมวลชน • การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการเผยแพร่กฎหมาย - องค์กรสื่อมวลชน	

แผนปฏิบัติการที่ ๒ : แผนปฏิบัติการสำหรับกฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้

กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/เนื้อหา	สื่อ/ช่องทาง	รูปแบบ/วิธีการ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	หมายเหตุ
ผู้ใช้กฎหมาย - เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ผู้เสนอกฎหมาย - เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย - เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย	เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของกฎหมาย และเจ้าพนักงาน ซึ่งเป็นผู้ใช้กฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ และสามารถให้ข้อมูลและถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง	- โครงการหรือกิจกรรม - โฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน	• จัดหลักสูตรการฝึกอบรม / สัมมนา แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย และหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย • จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานหรือเอกสารราชการเพื่อเผยแพร่สาระสำคัญของกฎหมาย • การสร้างเครือข่ายกับสถาบันและบุคลากรทางการศึกษา เช่น คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.)	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานผู้เสนอกฎหมายจะต้องดำเนินการจัดทำเอกสารเผยแพร่ (Bulletin/E-Bulletin) สาระสำคัญของกฎหมายใหม่ ซึ่งเป็นคู่มือฉบับหลักในการเผยแพร่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการเผยแพร่ได้
กลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย - เด็กและเยาวชน	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายให้แก่กลุ่มเป้าหมายรับทราบ และเข้าใจในกฎหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	- สื่อกระแสหลัก - โครงการหรือกิจกรรม	- สื่อกระแสหลัก • โทรศัพท์ (สื่อบุคคล/หนังสือ) • โทรทัศน์ (สื่อบุคคล/หนังสือ) • วิทยุ (รายงานพิเศษ/ สอดแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) • หนังสือพิมพ์ (คอลัมน์พิเศษ/ สอดแทรกในเนื้อหาของการนำเสนอข่าว) - โครงการหรือกิจกรรม • การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ถ่ายทอดสาระสำคัญของกฎหมายให้กับสถานศึกษา • กิจกรรมสัมมนาการให้ความรู้ทางกฎหมาย • การให้ความรู้ทางกฎหมายในโรงเรียน	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่กฎหมาย	

กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/เนื้อหา	สื่อ/ช่องทาง	รูปแบบ/วิธีการ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	หมายเหตุ
- ครู/ผู้ปกครอง	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมาย เพื่อให้ครู/ผู้ปกครองได้รับรู้ รับทราบ และเข้าใจ เพื่อนำไปถ่ายทอดและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	โครงการหรือกิจกรรม	โครงการหรือกิจกรรม - จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงาน Event การตอบปัญหากฎหมาย การณรงค์ให้ความรู้ด้านกฎหมาย เป็นต้น - การจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย - สถานศึกษา	
- สื่อมวลชน	เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนได้รับทราบรายละเอียดของกฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมาย และนำไปปฏิบัติหรือถ่ายทอด สื่อสารต่อได้อย่างถูกต้อง	โครงการหรือกิจกรรม	- โครงการหรือกิจกรรม - การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายในกลุ่มนักสื่อสารมวลชน - การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย - องค์กรสื่อมวลชน	หน่วยงานผู้เสนอกฎหมายและผู้รับผิดชอบหลักดำเนินการเผยแพร่ ให้กับองค์การสื่อมวลชนและกลุ่มนักสื่อสารมวลชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้อ้างอิงในการเผยแพร่ได้

แผนปฏิบัติการที่ ๓ : แผนปฏิบัติการสำหรับกฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้

กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/เนื้อหา	ช่องทางสื่อสาร	รูปแบบ/วิธีการ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	หมายเหตุ
สื่อมวลชน	เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนได้รับทราบรายละเอียดของกฎหมาย มีความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมาย และนำไปปฏิบัติ ถ่ายทอด และสื่อสารได้อย่างถูกต้อง	โครงการหรือกิจกรรม	- โครงการหรือกิจกรรม - การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายในกลุ่มนักสื่อสารมวลชน - การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	- หน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย - หน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย - องค์กรสื่อมวลชน	

หมายเหตุ

- หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้เสนอให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย ต้องดำเนินการจัดทำแบบตรวจสอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอหรือปรับปรุงร่างกฎหมายก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมายให้นักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งให้นักงานกิจการยุติธรรมพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ของแต่ละหน่วยงาน
- หน่วยงานที่เป็นผู้เสนอหรือปรับปรุงกฎหมาย ต้องดำเนินการตามกิจกรรมให้แล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ และต้องรวบรวมและสรุปผลการดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย และรายงานผลการดำเนินการในภาพรวม ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งจัดส่งผลผลิต เช่น โปสเตอร์ วีดิทัศน์ คู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น มาถึงศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย ภายใน ๑๒๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ

แบบตรวจสอบการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	
๑. ชื่อร่าง พ.ร.บ. (โปรดระบุ)	
๒. ชื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ (โปรดระบุ)	
ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบการเผยแพร่กฎหมาย	
๑. กรอบของกฎหมาย	
☐ (๑) กฎหมายใหม่และแก้ไขเพิ่มเติม ☐ (๒) กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ ☐ (๓) กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ ☐ (๔) กฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้	
๒. กลุ่มเป้าหมาย	๒.๒ ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย
๒.๑ ผู้ใช้กฎหมาย ☐ (๑) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย ☐ (๒) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ☐ (๓) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย	☐ (๑) ประชาชนผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลสูง ☐ (๒) ประชาชนผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลต่ำ ☐ (๓) เด็กและเยาวชน ☐ (๔) ครู/ผู้ปกครอง ☐ (๕) นักสื่อสารมวลชน
๓. สื่อ/ช่องทางการสื่อสาร	
๓.๑ สื่อกระแสหลัก	
☐ (๑) วิทยุ (โปรดระบุ) ☐ (๒) โทรทัศน์ (โปรดระบุ) ☐ (๓) สื่อสิ่งพิมพ์ (โปรดระบุ) ☐ (๔) อื่นๆ (โปรดระบุ)	
๓.๒ สื่อออนไลน์	
☐ (๑) Website (โปรดระบุ) ☐ (๒) Facebook (โปรดระบุ) ☐ (๓) E-mail (โปรดระบุ) ☐ (๔) Twitter (โปรดระบุ) ☐ (๕) อื่นๆ (โปรดระบุ)	
๓.๓ โครงการ/ กิจกรรม (โปรดระบุ)	
๑. ๒. ๓.	
๓.๔ โฆษกประจำกระทรวง/หน่วยงาน	
☐ (๑) แดงและเผยแพร่ข้อมูลต่อสื่อมวลชนและประชาชน (โปรดระบุ) ☐ (๒) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
๔. การเผยแพร่/รูปแบบวิธีการ	
☐ (๑) การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ /คู่มือ (เจ้าหน้าที่และประชาชน) ☐ (๒) การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ☐ (๓) การจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมาย ☐ (๔) อื่นๆ (โปรดระบุ)	

การตรวจสอบการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ

คำอธิบาย

๑. กรอบของกฎหมาย

(๑) กรอบที่ ๑ กฎหมายใหม่และแก้ไขเพิ่มเติม หมายถึง กฎหมายใหม่ที่มีความสำคัญและมีผลกระทบ ต่อประชาชนส่วนใหญ่และที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม หรือกฎหมายที่เพิ่งมีการประกาศใช้ ซึ่งการ บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจะส่งผลกระทบทั้งในทางที่ดีหรือในทางที่จะเป็นการจำกัดสิทธิต่อประชาชน ในวงกว้างและประชาชนควรรู้

(๒) กรอบที่ ๒ กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน สิทธิหน้าที่และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนควรรู้

(๓) กรอบที่ ๓ กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่หรือ การประพฤติปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชน เพื่อให้อยู่ในกรอบของเด็กและเยาวชนที่ดี รวมถึงกฎหมาย ที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

(๔) กรอบที่ ๔ กฎหมายที่สื่อมวลชนควรรู้ หมายถึง กฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องสื่อมวลชนทุกสาขา

๒. กลุ่มเป้าหมาย

เพื่อให้สามารถกำหนดช่องทางและวิธีการเผยแพร่ที่เหมาะสมได้ ซึ่งในการดำเนินการตามแนวทาง การเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐนั้น มีการแบ่งกลุ่มเป้าหมาย ออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย และ ๒) กลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมาย

๒.๑ กลุ่มผู้ใช้กฎหมาย ประกอบด้วย

- เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้เสนอกฎหมาย (หน่วยงานเจ้าของเรื่อง) หมายถึง เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ซึ่งไม่ใช่ผู้รับผิดชอบการดำเนินการร่างกฎหมายฉบับนี้ ในหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

- เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ พนักงานอัยการ ซึ่งมีหน้าที่ใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา รวมถึงเจ้าพนักงานอื่นๆ ที่ต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่

- เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้มีบทบาทร่วมในการเผยแพร่กฎหมาย หมายถึง หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้อาจมีได้เป็นผู้เสนอกฎหมาย แต่มีความเกี่ยวเนื่อง และสามารถมีบทบาทร่วมหรือสามารถดำเนินการเพื่อการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้กฎหมายได้

๒.๒ กลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่จะต้องมีการเผยแพร่และสร้างการรับรู้ ทางกฎหมาย ประกอบด้วย

- ประชาชนผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลสูง หมายถึง ประชาชนผู้ที่สามารถเข้าถึง สื่อต่างๆ ได้โดยง่าย ประชาชนกลุ่มนี้ มีความสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายเพิ่มเติมได้เองหากมี ความสนใจ

- ประชาชนผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลต่ำ หมายถึง ประชาชนระดับชาวบ้านที่อาจได้รับ ความรู้จากสื่อกระแสหลัก แต่ยังไม่สามารถสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนกลุ่มนี้จึงต้องใช้ช่องทางที่แตกต่างกัน เช่น การกระจายเสียงตาม หมู่บ้าน การจัดกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น

- เด็กและเยาวชน เป็นกลุ่มเป้าหมายที่นอกจากการให้ความรู้ทั่วไปแล้ว จะต้องมีการเน้นหนัก ที่การเสริมสร้างจิตสำนึก ส่งเสริมการเคารพกฎหมายและรักความยุติธรรม ต้องมีวิธีการเฉพาะที่เข้าใจง่าย สนุกสนาน และสอดคล้องหรือปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะ การเผยแพร่ที่มุ่งเน้นเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

- **ครู/ผู้ปกครอง**

ครู หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่หรือมีอาชีพการสอนหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเทียบเท่า รวมถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดาและหรือมารดา และหรือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลหรือบุคคลซึ่งศาลตั้งให้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และไม่มีบิดามารดาหรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง

- **นักสื่อสารมวลชน** หมายถึง บุคลากรภายในองค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับข่าวสารต่างๆ

๓. สื่อ/ช่องทางการสื่อสาร

ตัวกลางที่ช่วยในการนำส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ประกอบด้วยสื่อ/ช่องทางต่างๆที่เหมาะสมตามแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

(๑) สื่อกระแสหลัก หมายถึง สื่อที่ใช้เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารแก่ประชาชน และเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

(๒) สื่อออนไลน์ หมายถึง สื่อที่เป็นทางเลือก สื่อเสริมหรือสื่อใหม่ที่เข้าถึงได้ตลอดเวลา ได้ตอบกับผู้รับสารได้ในทันที และสามารถจัดเก็บสารสนเทศไว้ได้โดยง่าย

(๓) โครงการหรือกิจกรรม หมายถึง การดำเนินการในรูปแบบโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินการเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

(๔) โฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของกระทรวงหรือหน่วยงานนั้นๆ แก่สื่อมวลชน

๔. การเผยแพร่/รูปแบบวิธีการ

การส่งผ่านข้อมูลหรือสารสนเทศให้แก่แต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทราบความหมายของกฎหมาย โดยอาศัยวิธีการในรูปแบบต่างๆ

- การเผยแพร่ผ่านสื่อกระแสหลัก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
- การจัดทำสื่อเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ เช่น Website, E-mail , Facebook , Twitter, Line เป็นต้น

- การจัดโครงการหรือกิจกรรม เช่น การให้ความรู้ผ่านผู้นำเครือข่ายในชุมชนต่างๆ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง หรือศูนย์ดำรงธรรม การให้ความรู้ทางกฎหมายในโรงเรียน การสร้างเครือข่ายกับสถาบันและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) การจัดหน่วยเคลื่อนที่ในชุมชน การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์หรือคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมาย เป็นต้น

- โฆษกประจำกระทรวงหรือหน่วยงาน เช่น การประชาสัมพันธ์เนื้อหาของกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายใหม่ของกระทรวงหรือหน่วยงาน เป็นต้น

๕. ระยะเวลาดำเนินการและการติดตามประเมินผล

หน่วยงานที่เป็นผู้เสนอหรือปรับปรุงกฎหมาย ต้องดำเนินการตามกิจกรรมให้แล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ และต้องรวบรวมและสรุปผลการดำเนินการเผยแพร่กฎหมาย และรายงานผลการดำเนินการในภาพรวม ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งจัดส่งผลผลิต เช่น โปสเตอร์ วีดิทัศน์ คู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น มายังศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย ภายใน ๑๒๐ วัน นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ

ฉบับที่ ๑๑๐๐.๔/ ๒๕๕๕

ที่ ดท ๐๑๐๐.๔/ ๒๕๕๕

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๕๘๔๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ประเด็นความเห็นเรื่อง
แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับแนวทางการเผยแพร่กฎหมาย
เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากจะช่วยสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและ
หน่วยงานภาครัฐในการเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ทั้งนี้ กระทรวง โดยสำนักงานรัฐบาล
อิเล็กทรอนิกส์ (สโร.) ได้จัดทำช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและบริการภาครัฐของหน่วยงานต่าง ๆ จากจุดเดียว ผ่าน
ศูนย์กลางข้อมูลและบริการภาครัฐสำหรับประชาชน (GovChannel) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
ทุกคนทุกกลุ่ม ทุกท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชฐ คุรงคเวโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๗๘๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๘๕๐

Email : pawana.s@mict.go.th

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูทองลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๐๘.๔/๒๒๑๗๓

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๕๕๘๔๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึงให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการ บริหารงาน ยุติธรรม แห่งชาติ เสนอเรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาสาระสำคัญของแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐแล้วเห็นว่า หลักการและเหตุผล รวมทั้งรูปแบบและวิธีการเผยแพร่กฎหมายเหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานภาครัฐ เห็นควรให้ความเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพัฒนาการ บริหารงาน ยุติธรรม แห่งชาติ เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักกฎหมาย

โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๒๘๔๔

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูตองลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๓/๔๖๖๕

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๙

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

ปี๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

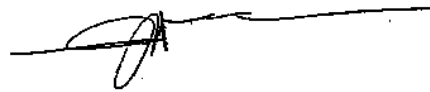
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๔๕๘๕๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงยุติธรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เกี่ยวกับแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นชอบในแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเสนอ เนื่องจากเรื่องนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ประกอบกับเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชน ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ จึงสมควรที่จะมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ตันยวรรณะ)

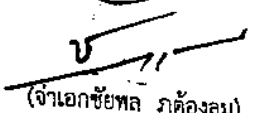
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๓๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๒

สำเนาถูกต้อง

(จำเอกชัยพล ภูคังคม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๐๗/๕๓๐๐

กระทรวงศึกษาธิการ

กพม. ๑๐๓๐๐

๒๓) ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๕๘๔๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณี คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้เสนอเรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ให้คณะกรรมการพิจารณา ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการตามแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐดังกล่าว ซึ่งกำหนดแนวทางการสร้างความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนิติการ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๖๖ ต่อ ๑๑๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๐๔๔๗

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูต้องลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๑/ ๒๐๐๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๕๘๔๕
ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหาประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งแนวทางและแผนปฏิบัติการตามข้อเสนอดังกล่าวนั้น สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่มอบหมายให้สำนักงานฯ ทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลางของรัฐซึ่งจะต้องให้บริการแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และประชาชนทั่วไปอีกด้วย ดังนั้น คณะรัฐมนตรีสมควรให้ความเห็นชอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิสทัต โทตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

งานหน้าห้องรองเลขาธิการฯ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๕๐๐- ๔ ต่อ ๒๒๑๕ (นายวรกรฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๐๑
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูตองลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด
ที่ ศย ๐๑๖/ ๖๕๓๕๗

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๕๘๔๕
ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้เสนอเรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

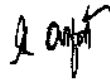
สำนักงานศาลยุติธรรมขอเรียนว่า การให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชนด้านกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล เป็นพันธกิจหนึ่งที่สำนักงานศาลยุติธรรมให้ความสำคัญและได้ดำเนินการมาโดยตลอดต่อเนื่องทุกปี โดยดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่กลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมายและกลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงบุคลากรหน่วยงานของรัฐและประชาชนทั่วไป เช่น โครงการเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายและการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งเป็นการจัดการสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่มีการบังคับใช้ใหม่ให้แก่ข้าราชการตุลาการ ศาลยุติธรรมในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ โครงการศาลยุติธรรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน โครงการส่งเสริมการประสานงานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยจัดสรรเงินงบประมาณให้แก่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศดำเนินการจัดประชุม/อบรม/สัมมนาให้ความรู้แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ประชาชน นิสิตและนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมยังได้ดำเนินการจัดโครงการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ด้วยวิธีการหลายรูปแบบ เช่น การจัดรายการวิทยุ การจัดทำหนังสือ วารสาร แผ่นพับ และเว็บไซต์

เป็นต้น ...

เป็นต้น ดังนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงเห็นด้วยกับข้อเสนอแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้าง
การรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ที่ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอริคม อินทุพุดติ)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม ๔๓๔

ส่วนประสานความร่วมมือทางกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๕๐๖

โทรสาร ๐ ๒๕๔๑ ๒๒๖๒

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูตองลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ